

Stichting MVO Nederland Financieel Jaarverslag 2018

Stichting MVO Nederland
Financieel Jaarverslag 2018
17 juni 2019

Inhoudsopgave

VERSLAG DIRECTIE EN RAAD VAN TOEZICHT	3
<i>Directieverslag</i>	4
<i>Raad van Toezicht</i>	7
JAARREKENING 2018	9
<i>Balans per 31 december 2018</i>	10
<i>Staat van Baten en Lasten over 2018</i>	11
<i>Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling</i>	12
TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2018	17
<i>Toelichting op de balans per 31 december 2018</i>	18
<i>Financiële instrumenten</i>	24
<i>Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen</i>	24
<i>Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2018</i>	25
<i>Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector</i>	30
OVERIGE GEGEVENS	32
<i>(Concept) Controleverklaring van de onafhankelijke accountant</i>	33
BIJLAGEN	36
<i>Bijlage 1 Nevenfuncties leden RvT en directeur-bestuurder</i>	37
<i>Bijlage 2: Raad van Partners</i>	39

VERSLAG DIRECTIE EN RAAD VAN TOEZICHT

Directieverslag

Inleiding

Hierbij bieden wij u het financiële jaarverslag over 2018 van Stichting MVO Nederland (hierna: MVO Nederland) aan. MVO Nederland, gevestigd te Utrecht, is opgericht in 2004 in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken.

Onze missie: met ondernemers de transitie naar een nieuwe economie versnellen. MVO Nederland werkt met ambitieuze bedrijven samen in netwerken en coalities. Wat we leren delen we in het maatschappelijk debat en met andere bedrijven, waardoor de groep ondernemers in de nieuwe economie groeit. Ons doel is om in 2025 de omslag te realiseren naar de nieuwe economie. In de nieuwe economie worden bedrijven en mensen gedreven door waarden en een positieve impact op mens en milieu. Met bedrijven werken we aan een economie die klimaatneutraal, circulair en inclusief is en waarin er sprake is van eerlijke handelsketens.

Werken aan de nieuwe economie betekent integraal kijken naar de impact die bedrijven hebben op de maatschappij. Daarom richten wij ons niet op één issue of op een specifieke oplossing. De kracht zit juist in de verbinding. Wel hebben we focusgebieden die ons richting geven. We zetten sterk in op een klimaatneutrale en circulaire economie. Ook werken we aan een economie die inclusief is, waarbij ieder talent telt en niemand wordt uitgebuit. Internationaal streven we naar impactvolle handelsrelaties tussen bedrijven in Nederland en in andere landen. En dat doen we samen met het Nederlandse bedrijfsleven.

MVO Nederland stelt haar jaarrekening op basis van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 (RJ 640 voor organisaties zonder winststreven) op. De begroting is een belangrijk stuurinstrument voor de beheersing van de activiteiten van de Stichting. In het kader van RJ 640 dienen significante verschillen tussen begroting en werkelijke bestedingen in dit financiële jaarverslag toegelicht te worden.

Nationaal en internationaal

In 2018 zijn er zowel nationaal als internationaal mooie resultaten geboekt. Zo hebben we in meer dan 15 Europese landen gewerkt aan het opbouwen van kennis en capaciteit om de circulaire economie te versnellen. Ook is er een prachtig netwerk met drinkwaterbedrijven gestart met projecten op het gebied van duurzame energie en grondstoffen. Daarnaast is er een nieuwe Green Deal Circulair Inkopen gesloten en lopen er verschillende innovatieprojecten waarin we met bedrijven zoeken naar versnelling van duurzame oplossingen in de sector (o.a. koffie, kunststoffen en leer). Ook is de integratie met De Groene Zaak goed verlopen en doen we steeds meer aan het beïnvloeden van het landschap waarin de nieuwe economie moet ontstaan. Onze bijdrage aan de klimaattafels en het bouwen aan de Nieuwe Business Agenda zijn daar voorbeelden van.

Implementatie strategie

In 2018 zijn we gestart met een nieuw organisatieontwerp en is er veel aandacht besteed aan de implementatie van de strategie. Door in te zetten op vier versnellers willen we in 2025 het omslagpunt naar de nieuwe economie bereikt hebben:

1. Samen met koploperbedrijven stellen we een nieuwe business agenda op naar 2025.
2. We werken samen met bedrijven aan duurzame en innovatieve vraagstukken met als doel het marktaandeel van duurzame oplossingen te vergroten.
3. We creëren massa door de resultaten breed beschikbaar te maken en daarmee meer ondernemers mee te nemen in de nieuwe economie.

4. We lobbyen bij de overheid, politieke partijen en financiële instellingen voor aanpassing van de spelregels waardoor ondernemen in de nieuwe economie makkelijker wordt dan ondernemen in de oude economie.

Van financieel gezond naar mogelijkheden om te investeren

Eind 2017 was het totaal reserves en fondsen bijna € 900.000. In 2018 zetten we in op een resultaat van € 116.000 om daarmee de laatste € 90.000 aan de continuïteitsreserve toe te voegen en de overige financiële ruimte te investeren in het zo snel mogelijk dichterbij brengen van de nieuwe economie. Het resultaat over 2018 is hoger uitgekomen, namelijk € 361.000. Dit resultaat wordt met name veroorzaakt door een lager uitgevallen personeels- en organisatiekosten ten opzichte van de begroting. Vertraagde invulling van vacatures heeft tot lagere personeelskosten geleid en gereserveerde middelen voor investeringen hebben nog niet tot uitgaven geleid. De daling van de omzet ten opzichte van de begroting heeft een beperkt negatief resultaatteffect omdat de projectkosten ook zijn afgenomen.

Het resultaat voor 2018 bestemmen we deels (€ 225.000) voor de reeds in gang gezette investeringen: de nieuwe website en automatisering van systemen. Dit is de volgende stap ten gunste van een effectieve en efficiënte interne organisatie en verbeterde samenwerking, administratie en controlemechanismen. Het overige deel (€ 136.000) voegen we toe aan de continuïteitsreserve. Daarmee is de streefwaarde voor het eigen vermogen bereikt.

Bedrijfsresultaten

De inkomsten over 2018 zijn € 5,8 miljoen, iets hoger dan in 2017 (€ 5,7 miljoen). Deze stijging komt door toevoeging van het Koplopernetwerk (340k). Zonder het koplopernetwerk zouden de inkomsten met ruim 100k gedaald zijn. Dat is een relatief kleine afwijking die past bij de hoeveelheid projecten van de organisatie.

Het aandeel van privaat gefinancierde activiteiten was 43%. Publieke financiering is vaak meerjarig en geeft zekerheid, met private financiering gaan minder verantwoordingslasten gepaard en is het budget vrijer besteedbaar ten gunste van de eigen strategische doelstellingen. Op deze manier is een combinatie van financiering ook in de toekomst gewenst.

De private inkomsten zijn afkomstig van jaarlijkse partner- en netwerkcontributies (zoals het koplopernetwerk, het netwerk beton en het grote bedrijven netwerk) en van bedrijven die deelnemen aan innovatieprojecten. In 2018 zijn de innovatieprojecten met netbeheerders gericht op transparantie in de keten en energiebesparing (groene netten) voortgezet. Ook werd met bedrijven en overheden gewerkt aan een Green Deal Circulair Inkopen en is er opnieuw een groep MVO-managers opgeleid.

De publieke inkomsten worden voornamelijk bepaald door de activiteiten in het IMVO-programma Omzet met Impact, de IMVO-vouchers, het MVO informatiepunt, NL Circulair! en Natuurlijk Kapitaal.

Het resultaat is € 360.536 positief. Er zijn drie hoofdoorzaken voor het hoger uitvallen van het resultaat dat in begroting 2018 was opgenomen (€ 116.000). Ten eerste is er in 2018 veel tijd besteed aan het invullen van relatief veel vacatures. Vertraagde invulling van deze vacatures heeft tot lagere kosten geleid (170k). Investeringen zijn in 2018 wel voorbereid maar hebben nog niet tot uitgaven geleid (190k). Daarnaast wordt het eigen vermogen van De Groene Zaak dat op 1 januari 2018 aan MVO Nederland is overgedragen aan het resultaat toegevoegd (48k). Deze oorzaken hebben een positief effect op het resultaat. Daar staan extra organisatiekosten op het gebied van personeel en minder geacquireerde omzet met een negatief resultaatteffect tegenover (-165k).

Er is een bestemmingsreserve gevormd van € 225.000 voor de investeringen die in 2018 zijn voorbereid maar in 2019 zullen gaan plaatsvinden. Na toevoeging van € 135.536 resultaat aan de continuïteitsreserve, bedraagt het totaal reserves en fondsen van MVO Nederland per 31 december 2018 € 1.019.949. Hiermee hebben we de streefwaarde bereikt.

Organisatie

De bezetting is in 2018 gegroeid. Op 31 december 2018 waren er 60 medewerkers (48,6 fte) in vaste of tijdelijke dienst bij MVO Nederland (ten opzichte van 1 januari 2018: 53 medewerkers, 43,2 fte). De vaste bezetting is iets gedaald (van 37,8 fte naar 34,9 fte) en de tijdelijke bezetting is gestegen (van 5,4 fte naar 13,7 fte). We werken daarnaast steeds meer met inzet van een flexibele schil. Op 1 januari 2018 hadden we 8 overeenkomsten met zzp-ers, op 31 december 2018 waren dat er 14. In 2018 was er bovendien sprake van wissel van de operationeel directeur: Pieter van den Herik heeft Lobke Vlaming opgevolgd. En Michel Schuurman is aangesteld als directeur economie en politiek. In de Raad van Toezicht namen Pallas Agterberg en Anne-Marie Rakhorst vanaf begin 2018 plaats als lid.

In 2018 zijn we gaan werken op basis van een nieuw organisatieontwerp, met een nieuwe teamindeling. Er is aandacht besteed aan zelforganiserend werken binnen de teams, ontwikkeling van medewerkers via opleidingen, feedback geven en het terugdringen van het ziekteverzuim. Dit laatste met groot succes. Het ziekteverzuim over 2018 was met 3,8% veel lager dan in 2017 (6,7%). Het laatste kwartaal was het ziekteverzuim slechts 0,9%.

Vooruitblik

In 2019 zetten we in op een omzet van € 6,8 miljoen. Dit is een stijging ten opzichte van 2018 met € 1 miljoen. Dat komt mede door een forse acquisitie-opgave en we zetten daarbij in op de ambitie om sneller naar de nieuwe economie te bewegen. Wanneer de acquisitie tegenvalt, dalen hiermee ook de out-of-pocketkosten. Op die manier is het resultaat effect lager dan het effect op de omzet. De inkomsten en de kosten zijn met elkaar in verhouding. Het eigen vermogen heeft een financieel gezonde omvang. We zetten daarom maximaal in op het binnenhalen van omzet, uitvoeren van projecten en doen van investeringen die de nieuwe economie dichterbij brengen.

Maria van der Heijden
Directeur-bestuurder
17 juni 2019

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van MVO Nederland bestond in 2018 uit 8 personen:

Peter Blom (voorzitter sinds september 2016)
Lizzy Doorewaard (lid sinds mei 2011)
Titia Siertsema (lid sinds juni 2013 tot november 2018)
Carla Moonen (lid sinds maart 2014)
Talitha Muusse (lid sinds juni 2014)
Ron Steenkuijl (lid sinds januari 2017)
Pallas Agterberg (lid sinds januari 2018)
Anne-Marie Rakhorst (lid sinds januari 2018)

De hoofd- en nevenactiviteiten van de leden van de Raad van Toezicht zijn opgenomen in bijlage 1. De Raad van Toezicht vergaderde in 2018 vijf keer, onder andere over de volgende onderwerpen:

- Evaluatie samengaan MVO Nederland en De Groene Zaak.
- Het jaarverslag en de jaarrekening over 2017.
- De voortgang van de jaarresultaten in 2018.
- De implementatie van de strategie van MVO Nederland.
- Het jaarplan en de begroting voor 2019.
- Governance.

De Auditcommissie vergaderde in 2018 twee keer. De belangrijkste vergaderonderwerpen betroffen het jaarverslag en de jaarrekening over 2017, de tussentijdse cijfers 2018 en de begroting voor 2019. De Auditcommissie werd in 2018 gevormd door Lizzy Doorewaard, Titia Siertsema en Talitha Muusse.

De Remuneratiecommissie vergaderde in 2018 drie keer en adviseert de Raad van Toezicht over de benoeming van de leden van de directie, over de profielschets van de voorzitter van de directie en over de remuneratie van de leden van de directie. Daarnaast adviseert de commissie de Raad van Toezicht over de benoeming van de leden van de Raad van Toezicht. De commissie werd in 2018 gevormd door Peter Blom, Carla Moonen en Ron Steenkuijl (voorzitter).

Peter Blom
Voorzitter Raad van Toezicht
17 juni 2019

Peter Blom, Leiden, 3-3-1956

Marja Elisabeth Mercedes Doorewaard, Amsterdam, 15-7-1962

M.E.M. Doorewaard

Carla Petronella Micheline Moonen, Weert, 5-4-1963

CM Moonen

Ronald Cornelis André Steenkuijl, Delft, 31-1-1966

R.C.A. Steenkuijl

Talitha Agueda Muusse, Delft, 26-6-1991

Talitha Agueda Muusse

Pallas Agterberg, Odijk, 10-10-1963

Anne Marieke Astrid Erica Rakhorst e/v Fritscheck, Nijmegen, 30-09-1967

A.M.A.E. Rakhorst

JAARREKENING 2018

Balans per 31 december 2018

Stichting MVO Nederland (na resultaatbestemming)

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
ACTIVA		
Vaste Activa		
1. Immateriële vaste activa	-	-
2. Materiële vaste activa	58.260	75.750
Totaal Vaste Activa	58.260	75.750
Vlottende Activa		
3. Debiteuren	421.698	343.674
4. Vorderingen en overlopende activa	462.419	436.852
5. Liquide middelen	1.962.181	1.645.958
Totaal Vlottende Activa	2.846.298	2.426.484
TOTAAL ACTIVA	2.904.558	2.502.234
PASSIVA		
6. Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve	1.019.949	884.413
Bestemmingsreserve	225.000	-
Totaal Reserves en Fondsen	1.244.949	884.413
Kortlopende Schulden		
7. Bestedingsverplichting	227.198	404.203
8. Crediteuren	279.703	270.667
9. Overlopende passiva en overige schulden	1.152.708	942.951
Totaal Kortlopende Schulden	1.659.609	1.617.821
TOTAAL PASSIVA	2.904.558	2.502.234

Staat van Baten en Lasten over 2018

Stichting MVO Nederland

	31 december 2018	Begroting 2018	31 december 2017
	MVO NL	MVO NL	MVO NL
	€	€	€
BATEN			
10. Publieke inkomsten	3.147.804	3.889.673	3.795.219
11. Mutatie bestedingsverplichting projectsubsidies publieke inkomsten	177.005		-369.772
12. Partner- en netwerkinkomsten	1.823.298	1.857.795	1.536.086
13. Overige private inkomsten	700.771	971.887	777.193
Totaal baten	5.848.878	6.719.355	5.738.726
LASTEN			
14. Projectkosten	1.463.457	2.013.397	1.407.828
15. Communicatiekosten	44.637	30.000	113.329
16. Personeelskosten	3.713.431	3.924.968	3.328.583
17. Afschrijvingen	20.339	18.937	34.087
18. Organisatiekosten	295.621	616.292	378.531
Totaal lasten	5.537.485	6.603.594	5.262.358
	311.383	115.761	476.368
19. Financiële baten en lasten	49.153	-	1.164
Saldo resultaat voor resultaat bestemming	360.536	115.761	477.532
Dotatie bestemmingsreserve	-225.000	0	0
Dotatie continuïteitsreserve	-135.536	-115.761	-477.532
Saldo resultaat na resultaat bestemming	-	-	-

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode per kalenderjaar.

Voornaamste activiteiten

Stichting MVO Nederland, gevestigd te Utrecht, is opgericht in 2004 in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken. De Stichting heeft ten doel het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen (hierna: MVO) door:

- Het bevorderen van kennis- en informatieoverdracht omtrent MVO, zowel in nationale als internationale context;
- Het bevorderen en faciliteren van de onderlinge dialoog over MVO tussen ondernemingen, maatschappelijke organisaties, overheden en burgers;
- Het inspireren, verbinden en versterken van bedrijven, sectoren en ketens om steeds verdergaande stappen te zetten op het terrein van MVO, in de nationale en internationale context, opdat het aantal ondernemingen dat zich bewust wordt van en overgaat tot MVO, toeneemt en MVO voor het hele Nederlandse bedrijfsleven een vanzelfsprekende zaak wordt.

Stichting MVO Nederland is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 voor organisaties zonder winststreven. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op verkrijgingsprijs.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

MVO Nederland heeft de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) gehanteerd bij het opmaken van deze jaarrekening.

Model

De Staat van Baten en Lasten is opgesteld volgens het categoriale model, waarbij enerzijds inzicht wordt gegeven in de baten en lasten uit hoofde van de doelstellingen en anderzijds in de kosten van de eigen organisatie.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie

Stichting MVO Nederland was in 2018 bestuurlijk verbonden met de Stichting Samenleving & Bedrijf. In 2018 hebben er geen activiteiten in de stichting plaatsgevonden. Het batig saldo van 35K is in 2014 overgeboekt naar de rekening van Stichting MVO Nederland. Dit zorgt samen met de al bestaande rekening courant positie voor een saldo van 48k. Op grond hiervan is Stichting Samenleving & Bedrijf niet meegeconsolideerd in de jaarrekening 2018 van Stichting MVO Nederland.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op verkrijgingprijs.

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingprijs.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de geleverde diensten zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

De stichting maakt geen gebruik van financiële instrumenten (derivaten) en/of houdt geen handelsportefeuille aan. Financiële instrumenten omvatten debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, crediteuren en overige te betalen posten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Immateriële vaste activa

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de onderneming de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de onderneming het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen. Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Zij omvatten voornamelijk de salariskosten van het betrokken personeel; de geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, welke 3 jaar bedraagt. De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode.

De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt. Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Materiele vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen bijdragen en vergoedingen van derden en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs van de netto-investeringen, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Debiteuren en overige vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de reële waarde. Voor oninbare debiteuren wordt een voorziening getroffen, die in mindering wordt gebracht op het openstaande debiteurensaldo. De debiteuren en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waarde verminderingsverliezen (in de praktijk gelijk aan de nominale waarde).

Eigen vermogen

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht, na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit van de Stichting te waarborgen en te kunnen voldoen in geval van onvoorziene uitgaven in het kader van de bedrijfsuitoefening.

Bestemmingsreserve

Wanneer het bestuur van Stichting MVO Nederland een deel van de reserves heeft afgezonderd voor een speciaal doel, is sprake van een bestemmingsreserve. In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld, alsmede het feit dat het bestuur deze beperking heeft aangebracht.

Opbrengstverantwoording

Diensten

Baten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de baten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de baten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de baten.

Projectsubsidies

Projectsubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden systematisch als baten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als waarin de kosten zijn gemaakt.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

Immateriële en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur.

Personeelsbeloningen/ pensioenen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële baten en lasten

Rente baten en lasten worden tijdsevenredig verwerkt.

Belastingen

BTW

Vanaf 2009 is MVO Nederland naast niet-ondernemersactiviteiten ook belaste ondernemersactiviteiten gaan verrichten. Per 1 januari 2009 heeft de Belastingdienst de Stichting dan ook als ondernemer aangemerkt in de zin van de Wet op de omzetbelasting 1968.

Naast de verplichting om btw in rekening te brengen over deze belaste prestaties, heeft MVO Nederland ook het recht op aftrek van voorbelasting van btw op kosten die aan de belaste prestaties toe te rekenen zijn. Btw op kosten die deels toe te rekenen zijn aan belaste prestaties en deels aan niet-ondernemersactiviteiten komen deels voor aftrek in aanmerking. Basis voor deze aftrek is de verhouding tussen de belaste prestaties en de totale inkomsten.

Exploitatie

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar. Baten worden in het jaar verantwoord waarin deze zijn gerealiseerd. Kosten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2018

Toelichting op de balans per 31 december 2018

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

Stand per 1 januari 2018:	
Aanschafprijs	94.687
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>18.937</u>
Boekwaarde	<u>75.750</u>
Mutaties in de boekwaarde	2.849
Investerings	-
Afschrijvingen 2018	<u>20.339</u>
Saldo	<u>58.260</u>
Stand per 31 december 2018:	
Aanschafprijs	97.536
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>39.276</u>
Boekwaarde	<u>58.260</u>
Afschrijvingspercentage	20%

In 2016 is er geïnvesteerd in het nieuwe kantoorpand Arthur van Schendelstraat 500 te Utrecht. De totale investering bedroeg bijna 400K inclusief btw-kosten (56% van de voorheffing op inkoopfacturen). De kosten bestaan uit de aannemerssom, elektra, vloeren, meubels en inhuur derden.

Een groot deel van de kosten hebben we kunnen financieren uit het incentive budget van de verhuurder Bouwinvest en door middel van bijdragen van de onderhuurders aan de verbouwing en inrichting. Het resterende investeringsbedrag van € 94.687 is eind 2016 op de balans als materiele vaste activa (onroerende zaken/verbouwing) gezet. Er wordt een afschrijvingstermijn van 5 jaar gehanteerd a 20% van de aanschafwaarde per jaar.

3. Debiteuren

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Debiteuren *)	434.490	378.801
Voorziening dubieuze debiteuren	<u>-12.792</u>	<u>-35.127</u>
	<u>421.698</u>	<u>343.674</u>

*) De debiteurenstand is iets hoger dan vorig jaar. Meer dan de helft van de debiteurenstand zijn recente facturen. In december is voor 156K aan facturen verstuurd en eind november een grote factuur van 110K.

4. Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Overige nog te factureren bedragen	9.338	25.583
Nog te factureren bedragen projecten	77.896	129.352
Nog te ontvangen De Amersfoortse	-	80.043
Nog te ontvangen bedragen projecten	336.294	142.783
Overige nog te ontvangen bedragen	4.822	14.001
Vooruit betaalde pensioenpremie	26.479	27.220
Vooruitbetaalde kosten	7.590	17.870
	<hr/>	<hr/>
	462.419	436.852
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

5. Liquide middelen

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Kas	320	101
United	899	-
Rekening courant banken	1.911.885	1.596.780
Bankgarantie *)	49.077	49.077
Stand per 31 december	1.962.181	1.645.958

*) Voor het kantoorpand aan de Arthur van Schendelstraat 500 is een bankgarantie afgegeven voor € 49.077.

6. Reserves en fondsen

Het verloop van de reserves kan als volgt worden weergegeven:

	Continuïteits- reserve	Bestemmings- reserve	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2018	884.413	-	884.413
Mutaties (resultaatbestemming):		225.000	225.000
Overige/restant resultaatbestemming	135.536	-	135.542
Stand per 31 december 2018	1.019.949	225.000	1.244.949

7. Bestedingsverplichting

Projectsubsidies

Stand per 1 januari	404.203	34.431
Mutaties:		
Reeds bestede projectsubsidies	-177.005	369.772
Stand per 31 december	227.198	404.203

Nog te besteden projectsubsidies

De aan de bestedingsverplichting toegevoegde bedragen betreffen het saldo van geormerkte ontvangen subsidies en de uitgaven voor deze projecten over 2018. Het saldo komt ten gunste of ten laste van de projecten in 2019.

	Projectcode	Nog te besteden 2018	Realisatie inkomsten	Realisatie personeelskosten	Realisatie out of pocketkosten	Nog te besteden 2019
IMVO Vouchers	IN.003	53.815	24.315	50.108	28.022	-
MVO Informatiepunt	AL.002	32.865	253.723	212.660	39.786	34.142
Futureproof / Natuurlijk Kapitaal	MC.003	32.618	10.597	18.675	36.499	-
Nieuwjaarsevent 2018	MC.002	38.054	-	38.041	1.325	-
Bijdrage EZ NJE 2018	MC.002.A	20.942	-	20.062	-	-
Drie coalities / Natuurlijk Kapitaal	ST.003	6.673	46.809	51.167	2.315	-
IMVO Omzet met Impact	IN.002	61.434	2.221.584	1.684.874	524.035	12.675
Biomassa Costa Rica	IN.002.A.02	9.535	-	14.625	2.243	-
MVO Risicochecker Duitsland	IN.002.I.01	128.975	114.720	29.259	211.400	-
Holland Circular Hotspot	IN.002.M	11.381	-	13.931	20.612	-
Wegwijzer Circulair Inkopen	ST.014	3.004	-	2.992	-	-
MVO Informatiepunt - Sectorprogramma Food en Agribusiness	AL.002.D	4.973	19.667	-	24.640	-
REDD+	KL.006	-	18.815	1.362	15.201	2.252
Nieuwjaarsevent 2019	MC.004	-	131.300	115.408	127.550	55.852
Blauwe netten	ST.011	-	74.395	56.399	3.041	9.869
Community Natuurlijk Kapitaal	ST.015.B	-	135.355	10.297	23.650	101.408
Wegwijzer GDCI	ST.010.A	-	32.408	352	7.750	11.000
TOTAAL		404.203	3.036.138	2.326.692	1.088.069	227.198

8. Crediteuren

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Crediteuren	<u>279.703</u>	<u>270.667</u>

9. Overlopende passiva en overige schulden

Vooruit ontvangen subsidie inkomsten	285.438	-
Vooruit gefactureerde inkomsten overige	49.970	39.884
Borgsommen	15.099	20.099
Nog te betalen afrekeningen onderhuurders	-	16.686
Nog te betalen transitievergoeding	74.750	48.337
Nog te betalen juridische kosten	6.950	-
Nog te betalen salariskosten	108.530	-
Nog te betalen projectkosten	182.663	315.147
Overige nog te ontvangen facturen	33.852	40.905
Te betalen accountantskosten	10.306	13.780
Rekening-courant Samenleving & Bedrijf	48.689	48.714
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	212.907	245.872
Loonheffingen en sociale lasten	103.277	103.553
Omzetbelasting	15.736	26.826
Overige schulden en overlopende passiva	<u>4.543</u>	<u>23.148</u>
	<u>1.152.708</u>	<u>942.951</u>

Financiële instrumenten

Algemeen

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over debiteuren, overige vorderingen en liquide middelen. Het risico wordt echter als laag ingeschat doordat het een veelheid aan, veelal publieke, opdrachtgevers betreft. De (overtollige) liquide middelen zijn bij een gerenommeerde bank ondergebracht.

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Op basis van overige financiële instrumenten (o.a. vorderingen, schulden en liquide middelen) wordt de stichting blootgesteld aan kredietrisico, renterisico en liquiditeitsrisico.

Renterisico

De stichting heeft geen externe financiering. Het renterisico wordt daarom als laag ingeschat.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt haar eigen liquiditeitspositie en ziet erop toe dat er steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huurverplichting en -rechten

De stichting is een overeenkomst aangegaan met verhuurder Bouwinvest Dutch International Office Fund N.V. voor de duur van vijf jaar, ingaande op 1 januari 2017, derhalve eindigende op 31 december 2021. Het gaat hierbij om een totaal gehuurde oppervlakte van 825m² werkruimte op de 1e etage van de Arthur van Schendelstraat 500, alsmede de huur van 30m² archiefruimte en 8 parkeerplaatsen. Aanvullend op de hierboven vermelde overeenkomst is ook een overeenkomst inzake bijkomende leveringen en diensten aangegaan. Dezelfde verplichtingen dienen in acht genomen te worden met betrekking tot opzegging als de hierboven vermelde huurovereenkomst. De verplichting van de huur, exclusief de bijkomende leveringen en diensten, bedraagt € 154.600 per jaar te vermeerderen met 7,5% btw-compensatie. Gedeeltelijke doorbelasting aan de onderhuurders op basis van m² en afname van parkeerplaatsen vindt plaats (in 2019 voor een bedrag van € 81.485). De overeenkomsten met de onderhuurders hebben een duur van 5 jaar, ingaande op 1 januari 2017, derhalve eindigende op 31 december 2021.

Leaseverplichting

MVO Nederland heeft een overeenkomst afgesloten voor de huur van twee printers. De overeenkomsten hebben een duur van 5 jaar, ingaande op 1 januari 2017, derhalve eindigende op 31 december 2021. De huurprijs bedraagt circa € 1.250,- per maand.

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2018

BATEN

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
10. Publieke inkomsten			
Ministerie van EZ projectsubsidie*)	565.493	550.729	824.469
Ministerie van I&W projectsubsidie*)	-	-	150.136
Ministerie van BZ/OS projectsubsidie*)	-	-	18.877
Ministerie van Buitenlandse Zaken - IMVO- vouchers*)	38.928	430.874	398.684
Ministerie van Buitenlandse Zaken- IMVO- programma	1.757.661	1.861.817	1.582.847
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	86.583	100.000	201.279
Overige ontvangen projectsubsidies	<u>699.139</u>	<u>946.253</u>	<u>618.927</u>
	<u>3.147.804</u>	<u>3.889.673</u>	<u>3.795.219</u>

*) De subsidieprojecten hebben allen een incidenteel karakter waarbij de looptijd varieert van ca. 1 maand tot 4 jaar. Hierdoor varieert de omzet per opdrachtgever over de jaren. Een deel van de subsidieprojecten hebben een doorloop naar 2019. De goedkeuring voor deze projecten zal plaats vinden bij afsluiting.

11. Mutatie bestedingsverplichting projectsubsidies publieke inkomsten

Mutatie bestedingsverplichting	<u>-177.005</u>	<u>-</u>	<u>369.772</u>
	<u>-177.005</u>	<u>-</u>	<u>369.722</u>

12. Partner- en netwerkinkomsten

Partnerinkomsten	672.852	679.833	762.596
Netwerkinkomsten *)	<u>1.150.446</u>	<u>1.177.962</u>	<u>773.490</u>
	<u>1.823.298</u>	<u>1.857.795</u>	<u>1.536.086</u>

*) Tot en met 2017 verantwoordden we de netwerkinkomsten onder de private inkomsten. Vanaf 2018 laten we deze onder de partner- en netwerkinkomsten zien.

13. Overige private inkomsten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Workshop/Trainingen*)	-	-	85.650
Overige inkomsten**)	<u>700.771</u>	<u>971.887</u>	<u>691.543</u>
	<u><u>700.771</u></u>	<u><u>971.887</u></u>	<u><u>777.193</u></u>

*) = Tot en met 2017 lieten we de omzet voor workshops/trainingen apart zien. In 2018 was de omzet 46k. Deze nemen we vanaf nu niet meer apart op. Het is onderdeel van de overige inkomsten.

***) = De overige private inkomsten 2018 zijn lager dan begroot. Dit komt door een tweetal expedities die niet zijn doorgegaan, en minder acquisitie. De overige inkomsten bestaat onder andere uit de volgende posten: NJE € 74K, Expeditie MVO Managers € 66K, Blauwe Netten € 74K en Groene Netten € 56K.

LASTEN

14. Projectkosten

Out of pocket-kosten *)	<u>1.463.457</u>	<u>2.013.397</u>	<u>1.407.828</u>
	<u><u>1.463.457</u></u>	<u><u>2.013.397</u></u>	<u><u>1.407.828</u></u>

*) = In 2018 waren de grootste out-of-pocket-kosten: Omzet met Impact (€ 541K), Nieuwjaarsevenement (€ 128K), Van Kiem tot Kracht (€ 87K) en Natuurlijk Kapitaal (€ 65K). De out-of-pocketkosten zijn in de begroting 2018 te hoog ingeschat. De out-of-pocketkosten voor Vouchers zijn fors lager (348K) door meer afgehandelde aanvragen in 2017 en vervallen aanvragen in 2018. De out-of-pocket uitgaven bij Omzet met Impact zijn lager doordat er minder is ingehuurd (verschil: € 115K). De out-of-pocketkosten van expedities die niet zijn doorgegaan vallen weg (50k).

15. Communicatie kosten

Evenementen	31.785	30.000	34.385
Kosten voor onderhoud en ontwikkeling websites	6.432	-	39.115
Diverse communicatiekosten *)	<u>6.420</u>	<u>-</u>	<u>39.829</u>
	<u><u>44.637</u></u>	<u><u>30.000</u></u>	<u><u>113.329</u></u>

*) De verandering ten opzichte van 2017 komt door een verschuiving van de communicatiekosten van overhead naar out-of-pocket. Vanaf 2018 zijn in de begroting alleen de overhead communicatiekosten opgenomen, de andere communicatiekosten zijn vanaf 2018 onder de out-of-pocketkosten van het Team Marketing & Communicatie gebracht.

16. Personeelskosten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Brutolonen en salarissen	2.731.928	2.807.428	2.440.616
Sociale lasten en pensioenlasten	717.739	819.229	692.038
Overige personeelskosten*)	<u>263.764</u>	<u>298.311</u>	<u>195.929</u>
	<u><u>3.713.431</u></u>	<u><u>3.924.968</u></u>	<u><u>3.328.583</u></u>

Toelichting brutolonen en salarissen

Brutolonen en salarissen *)	<u>2.731.928</u>	<u>2.807.428</u>	<u>2.440.616</u>
-----------------------------	------------------	------------------	------------------

*) In 2018 hadden we een groot aantal vacatures waar de invulling van de vacature niet aansloot op het vertrek. Hierdoor vallen de personeelskosten lager uit dan voorzien in begroting 2018. Overigens zijn de personeelskosten ten opzichte van 2017 gestegen door het samengaan met De Groene Zaak.

Toelichting sociale lasten en pensioenlasten

Premie ZVW, WAO en WW	423.148	488.182	386.582
Overige personeelsverzekeringen	45.340	40.285	42.567
Pensioenlasten	<u>249.251</u>	<u>290.761</u>	<u>266.871</u>
	<u><u>717.739</u></u>	<u><u>819.229</u></u>	<u><u>692.038</u></u>

Toelichting overige personeelskosten

Inhuur personeel *)	37.732	80.000	36.635
Wervingskosten	22.787	10.000	719
Detachering directie	-	-	-
Vakopleidingen	40.714	40.000	25.224
Vergoedingen personeel	140.883	142.311	125.619
Te ontvangen vergoedingen personeel	-	-	-7.500
Overige personeelskosten	<u>21.648</u>	<u>26.000</u>	<u>15.232</u>
	<u><u>263.764</u></u>	<u><u>298.311</u></u>	<u><u>195.929</u></u>

*) De kosten voor inhuur personeel vallen lager uit dan in de begroting 2018 omdat de vervanging van de assistent controller tijdens haar zwangerschap anders verliep dan voorheen voorzien.

Medewerkers MVO Nederland

2018 Medewerkers	Aantal Tijdelijk	Aantal Vast	FTE * Tijdelijk	FTE * Vast
1 januari 2018	6	47	5,4	37,8
31 december 2018	18	42	13,7	34,9
Gemiddeld 2018	12	44,5	9,55	36,85

17. Immateriële en materiële vaste activa

	2018 €	Begroting 2018 €	2017 €
Afschrijvingen immateriële vaste activa	-	-	15.150
Afschrijvingen materiële vaste activa	20.339	18.937	18.937
	<u>20.339</u>	<u>18.937</u>	<u>34.087</u>

18. Overige organisatiekosten

	2018 €	Begroting 2018 €	2017 €
Huisvestingskosten	113.467	111.539	111.911
Bestuurs- / RvT-kosten	13.196	28.000	21.825
Kosten voor software, hardware & service ICT *)	147.963	166.767	134.638
Advies- en accountantskosten *)	70.739	273.000	62.857
Kantoorkosten	10.740	21.004	26.242
Niet aftrekbaar gedeelte voorbelasting	45.213	60.981	60.677
Reservering dubieuze debiteuren **)	-22.335	-	12.614
Doorbelasting overheadkosten	-83.362	-45.000	-52.233
	<u>295.621</u>	<u>616.292</u>	<u>378.531</u>

*) In de begroting 2018 was 210k financiële ruimte om te investeren voorzien in de post advies- en accountantskosten. De investeringen zijn in gang gezet maar hebben slechts minimaal tot uitgaven geleid. Voor de investeringen die in 2019 plaatsvinden is een bestemmingsreserve gevormd.

***) Oninbare facturen zijn afgeboekt. De reservering is opnieuw bepaald en valt 22K lager uit dan eind 2017.

19. Financiële baten en lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Resultaat overname de Groene Zaak *)	-52.636	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	4.808	-	-
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	<u>-1.325</u>	<u>-</u>	<u>-1.164</u>
	<u><u>-49.153</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>-1.164</u></u>

*) Dit betreft het batig saldo van de overgenomen activa en passiva van De Groene Zaak (41k) plus vrijval van de reservering vakantiedagen (12k) omdat deze is meegenomen in de berekening van de reservering van MVO Nederland leidt tot een positief resultaat.

Maria van der Heijden
Directeur-bestuurder

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Bezoldiging topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting MVO Nederland. Het voor Stichting MVO Nederland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Maria van der Heijden	Pieter van den Herik	Michel Schuurman	Lobke Vlaming
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	Operationeel directeur	Directeur Economie & Politiek	Operationeel directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01-2018 - 31-12-2018	01-03-2018 - 31-12-2018	01-02-2018 - 31-12-2018	01-01-2018 - 08-03-2018
Deeltijdfactor in fte	1	1	1	0,9
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.812,73	€ 91.401,82	€ 98.315,85	€ 22.289,70
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen)	€ 18.796,32	€ 9.074,88	€ 10.187,23	€ 1.331,70
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 143.609,05</i>	<i>€ 100.476,70</i>	<i>€ 108.503,08</i>	<i>€ 23.621,40</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000,00	€ 157.500,00	€ 173.250,00	€ 28.479,00
Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totale bezoldiging	€ 143.609,05	€ 100.476,70	€ 108.503,08	€ 23.621,40
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01-2017 - 31-12-2017	01-01-2017 - 31-12-2017	01-01-2017 - 31-12-2017	01-01-2017 - 31-12-2017
Deeltijdfactor 2017 in fte	1			0,9
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 122.794,00	€ -	€ -	€ 82.311,00
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen)	€ 19.403,00	€ -	€ -	€ 6.883,00
Totale bezoldiging 2017	€ 142.197,00	€ -	€ -	€ 89.194,00

* Het vermelde salaris 2018 van M. Schuurman en P. van den Herik is opgenomen over het gehele jaar 2018. In de periode voor 1 februari 2018 was de heer M. Schuurman en de periode voor 1 maart 2018 was de heer P. van den Herik in dienst van de Stichting maar niet als topfunctionaris. Op basis van de analyse over geheel 2018 wordt het bezoldigingsmaximum niet overschreden.

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Peter Blom	Lizzy Doorewaard	Titia Siertsema	Talitha Muusse	Carla Moonen	Ron Steenkuijl	Anne-Marie Rakhorst	Pallas Agterberg
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging								
Bezoldiging	2.902	1.944	1.944	1.670	1.670	2.218	848	1.122
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging	2.902	1.944	1.944	1.670	1.670	2.218	848	1.122
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2016								
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	02/01 - 31/12		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.680	3.040	4.410	3.119	3.262	3.314	N.v.t.	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen)	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging 2016	4.680	3.040	4.410	3.119	3.262	3.314	N.v.t.	N.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting MVO Nederland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting MVO Nederland te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting MVO Nederland per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting MVO Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 28 mei 2019

BIJLAGEN

Bijlage 1 Nevenfuncties leden RvT en directeur-bestuurder

Lid RvT	Nevenfuncties in 2018
Peter Blom (vz) <i>Hoofd functie:</i> Voorzitter Raad van Bestuur Triodos Bank	<ul style="list-style-type: none"> • Lid van de CPC: Centrale PlanCommissie (CPC) van het Centraal Planbureau (augustus 2017) • Lid Club of Rome • Voorzitter Stichting Global Alliance for Banking on Values (GABV) • Lid RIDLV - Wetenschappelijke Raad voor Integrale Duurzame Landbouw en voeding • Co-voorzitter Stichting Sustainable Finance Lab (SFL) • Bestuurslid van Stichting Natuurcollege • Bestuurslid van de Nederlandse Vereniging van Banken
Titia Siertsema <i>Hoofd functie:</i> Voorzitter Nederlandse Vereniging Toeleverende Bouwmaterialenindustrie	<ul style="list-style-type: none"> • Lid RvC Woningcorporatie Haag Wonen (auditcommissie) • Lid Centrale Adviesraad KVK • Voorzitter RvT DNK te Assen • Voorzitter bestuur Fonds Nieuwe Doen te Groningen
Lizzy Doorewaard <i>Hoofd functie:</i> Professioneel toezichthouder	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht Staatsbosbeheer, voorzitter financiële commissie • Lid dagelijks bestuur Stichting Christelijke Pers • Auditor accreditatie bestuurders voor NVZD (Nederlandse vereniging directeuren in de zorg) • Auditor certificering commissarissen/toezichthouders voor RCBM (Register Certified Board Member) • Lid Raad van Commissarissen Grant Thornton accountants (tot 1 juni 2018) • Lid Raad van Toezicht NPO (Nederlandse Publieke Omroep)
Talitha Muusse <i>Hoofd functie:</i> Gespreksleider, key-note spreker, ondernemer	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurslid Stichting Blikverruimers • Bestuurslid Stichting Natuurcollege • Lid Raad van Toezicht Wakker Dier • Lid Raad van Advies TNO

<p>Carla Moonen</p> <p>Hoofdfunctie: Bestuursvoorzitter Koninklijke NIngenieurs</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuursvoorzitter Pensioenfonds Zorg en Welzijn • Lid dagelijks bestuur VNO-NCW • Board Member World Pension Summit
<p>Ron Steenkuijl</p> <p>Hoofdfunctie: Directeur Corporate Affairs bij ADG Dienstengroep</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Landelijk voorzitter van het NCD • Lid van de Code Commissie Verantwoordelijk Marktgedrag • Bestuurder De Nederlandse InclusiviteitsMonitor • Bestuurder Onraedt • Bestuurder Stichting Helden van de Wil
<p>Anne-Marie Rakhorst</p> <p>Hoofdfunctie: Ondernemer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Raad van Bestuur Milieu Centraal • Bestuurslid Koning Willem I Stichting • Bestuurslid SDG Charter • Lid Raad van Commissarissen Van der Velden Rioleringsbeheer • Lid Raad van Advies CBS • Lid Raad van Commissarissen Twynstra Gudde • Voorzitter Transitieteam consumptiegoederen - Rijksprogramma Nederland Circulair in 2050 • Partner Slum Dwellers International Nederland
<p>Pallas Agterberg</p> <p>Hoofdfunctie: Directeur Strategie Alliander</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alliander AG (lid Aufsichtsrat) • Lid Raad van Toezicht The Hague Humanity Hub • Lid Bestuur Stichting Climate Cleanup • Lid Raad van Toezicht Energiebank Nederland • Lid Raad van Advies Coöperatie Hoom • Lid Societal Council Technische Universiteit Eindhoven (faculteit IE/IS) • Lid Programmacommissie SURF, NWO programma • Lid Programmacommissie DBM, NWO programma

<p>Directie</p>	
<p>Maria van der Heijden</p> <p>Hoofdfunctie: Directeur-bestuurder MVO Nederland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Raad van Commissarissen Rabobank West-Brabant Noord • Lid Raad van Commissarissen CONO Kaasmakers • Co-founder en bestuurslid Women on Wings • Lid Raad van Toezicht Het Groene Brein • Secretaris bestuur De Normaalste Zaak • Lid WomensBizz • Lid jury Koning Willem I prijs Plaquette

Bijlage 2: Raad van Partners

De Raad van partners bestond in 2018 uit de volgende leden:

Voorzitter - Ruud Koornstra
ABN AMRO - Tjeerd Krumpelman
Albron - Henk Voormolen
Alliander - Koen Eising
ASN Bank - Arie Koornneef
BrighterWorld/DIF Books - Jacqui Burger
Climate Focus - Adriaan Korthuis
Copper8 - Cecile van Oppen
De Droomfabriek - Yves Ancher
Dröge en van Drimmelen - Frans van Drimmelen
Greenchoice - Evert den Boer
Interface - Geanne van Arkel
Koffiebranderij Peeze - Timmo Terpstra
Landal GreenParks - Tanja Roeleveld
Mondial Movers - Tom Stuij
Oerlemans Plastics - Rob Verhagen
Pitpoint - Marja Versleijen
Primum - Lars van der Meulen
ProRail - Hans van Leeuwen
PwC - Wineke Haagsma
Rabobank - Bas Rüter
Royal Lemkes - Michiel de Haan
Tauw - Anno Drenth
Triodos Bank - Koen Jonker
Van Nelle Fabriek - Hans Baggerman